

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, V. Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Halátersztők. (Folyt. és vége.) Répássy Miklós. — Halászati kihágásoknál hány fokú a fellebbezés? Antalfi Sándor. — Új anyag a rothadó szennyvizek tisztítására. H. Gy. — Tájékoztató az édesvízi halászatról és halgazdaságról. (Folyt.) Répássy Miklós — Kérdések és Feleletek. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Tárca: A tengeri süllő. Mariányi Dezső. — Szerk. üzenetek.

Halátersztők.

Irta: Répássy Miklós. (Folyt. és vége.)

II. A halátersztő feladata egész általánosságban az, hogy egyrészt a medret elzáró duzzasztónál előálló túlságos magas esést csökkentse, másrészt a vizet esetleg teljes egészében elterelő duzzasztógátnál állandó vízfolyást biztosítson s így a halaknak a duzzasztógát alatti mederszakaszból a gátfeletti mederszakaszba való eljutását lehetővé tegye. Ilyen segítségre szükség lesz már az $\frac{1}{2}$ méternél magasabb vízszínkülönbséget előállító gátaknál is; csak ha csekélyebb a vízesés, akkor tekintethetünk el a külön halátersztőtől.

Mindenféle fajta halútnál fontos dolog, hogy elég menedékes legyen s hogy állandóan elég víz ömöljön át rajta.

A mi a menedékességet illeti, a halátersztő lejtőjének hajlása 1:10-hez, legfeljebb 1:8-hoz arányú legyen. Az áram erejének csökkentése céljából általános szabály, hogy a halátersztők feneké s oldalfalai ne legyenek símák, hanem érdes felületek.

Az állandó vízátfolyás tekintetében fontos, hogy a szükséges átfolyó vízmennyiség különösen abban az időben legyen biztosítva, a mikor az illető halfaj, a melyik számára a halátersztő elsősorban készül, tényleg vándorútra kél. A sebespisztrágnál tehát a késő őszi időszakban: október-decemberben, a galócánál, pérhálnál, szivárványos pisztrágnál pedig kora tavasszal: február-áprilisban. A halátersztők szerkesztésénél ennél fogva az illető időszakban uralkodni szokott vízállásokat kell figyelembe venni.

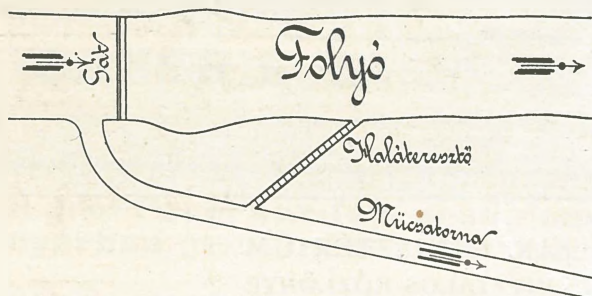
Mind ezeken kívül nagyon fontos minden halátersztő építésénél az, hogy úgy legyen elhelyezve, hogy a halak gyorsan s könnyen ráakadjanak. A medret elzáró gátaknál ugyanis a magasról bukó víz rendszeren erős hullámzást, örvénylést idéz elő, a melyik között a hal-

átersztő aránylag gyenge sodra könnyen elvész. Már pedig a halak a víz mozgása, áramlása szerint tudnak igazodni, amennyiben az oldalvonaluk mentén lévő idegszervükkel megérik az oldaláramlásokat. Hogy tehát a halátersztő áramát észrevegyék a halak, annak a gát alatt elég távol kell az alsó vízbe ömölnie, a hol gáton lebukó víz erős sodra, örvénylése, már elcsendesedett. Éppen erre való tekintettel dr. H. Löschner, a brünni műegyetem tanára (Fischwege in Stauanlagen, Graz 1908.) azt ajánlja, hogy a halátersztőt a műcsatornából kiágaztatva jóval a duzzasztógát alá vigyük. (1. kép). Természetes, hogy ez esetben a műcsatorna felső torkát rendszerint elzáró rácsnak a halátersztő kiágazása alatt kell lennie.

Az ily módon elhelyezett halátersztő előnyeit Löschner a következőkben foglalja össze:

1. A halátersztőre a halak könnyen és gyorsan ráakadhatnak;
2. a halátersztőt nagyobb költség nélkül elég hosszúra s így kevésbé meredekre lehet építeni;
3. a partba lévén elhelyezve, a hivatottak könnyen megfigyelhetik s amennyiben javításra szorul, az könnyen eszközölhető;
4. hivatlanok viszont nem juthatnak könnyen hozzá, lévén a műcsatorna s a folyó között;
5. nagy vizek nem veszélyeztetik s azért állandóan nyitva tartható, a halak pedig nagy víz idején a műcsatornában menedéket találhatnak;
6. a víz a műcsatornából igen kis sebességgel ömlik a halátersztőbe s a felfelé törekvő halak nyugodt, csendes vízbe jutnak;
7. a műcsatorna vízszíne aránylag kevésbé változik, miután rendszerint külön gondoskodnak lehető állandósításáról a gáton, vagy a gát melletti zsilipek megfelelő kezelésével.

A halátersztőnek az alsó vízbe való torkollására igen érdekes megjegyzést tesz Pollak J. (Zeitschrift d. Oest. Ingenieur und Architekten-Vereines); nevezetesen arra figyelmeztet, hogy a betorkollással nem szabad olyan távol menni a gáttól, a hol a vízesés okozta hullámmás már zátonyosít, mert a homokzátony könnyen elzárja a halátersztő nyílását s a halak nem juthatnak belé. Nem szabad a halátersztő betorkollását az esetleg felülről jövő uszadék ellen valami sarkantyúszerű építménnyel, szádfallal védeni, mert a mögött is zátony

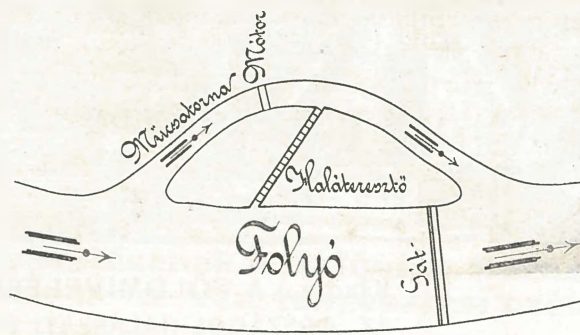

1. kép. Halátersztő elhelyezése.

képződik s a folyóban felfelé igyekvő, a betorkolláson véletlenül túljutó halak visszatérő, átjutást kereső újakban sem tudnak többé a betorkollásra akadni. Ha van rá mód, hogy a mücsatorna alsó szakaszából vezessük fel a halátersztőt a gát fölé, akkor — Pollak szerint — azon kell igyekeznünk, hogy az alsó torkollatot lehetőleg közel tegyük a mótornak alá (l. 2. kép). A felfelé törekvő halak ugyanis behatolva a mücsatorna alsó szakaszába, ösztönszerűleg az erősebb áramhoz igyekeznek s a vízeséshez jutva, ott keresik a feljárást; ha azonban a halátersztő a mücsatornának egész az alsó részében

torkollik be, a halak könnyen elmennek mellette, a nélkül, hogy észrevennék.

Egyáltalán az a legszerencsésebb helyzet, amint azt már Keller H. is kifejtette (Die Anlage der Fischwege. Berlin, 1885.), ha a halátersztő torkollatát közvetlenül a gát alatt, valami csendes, mélyvizű oldalöblötbe helyezhetjük el. A felfelé törekvő halak ugyanis a gátig jutva próbálkoznak a vízesés ellenében való felhatolással, e közben keresve az utat, fáradtan, az ilyen csendes

2. kép. Halátersztő elhelyezése.

mély oldalöblökben gyűlnek össze; ha itt megérzik a halátersztő vízének aramlását, akkor azon igyekeznek felfelé.

Végül még általánosságban azt kell megjegyeznünk, a mi magától is értendő, hogy a halátersztőknél minden hirtelen irányváltozást, éles kanyarulatot kerülnünk kell s ügyelnünk arra, hogy az alkalmazott rekesztőkön, nyílásokon áthaladó halak sehol élekbe, szegletekbe ne ütközhesse. Nem szabad a halátersztőtől a napfényt és levegőt sem elzárni.

III. A halátersztők szerkezetét illetőleg, azokat két

A „tengeri“ süllő.

Tárcza a „Halászat“ számára.

Irta: *Mariányi Dezső.*

A tenger! Egy kissé messze esik tőlünk. Nem mintha a kilométerszám volna sok, a mely a távolságot kifejezi, hanem mert — nincs. Legalább „magyar“ tenger — miért, miért nem, bizony sajnos, nincs! Pedig ezer s ezer magyar húsöl nyaranként habjában. De hagyjuk e szomorú tárgyat, inkább térjünk a dologra.

Ki ne ismerné az édesvizek süllőjét? Nemes alakjával, szép ezüstös mezével díszes minden halcsarnoknak.

Hasonló hozzá a *tengeri süllő* (*Labrax lupus*) is, vagy ismertebb nevén: branzin. Hatalmas, pikkelyes teste kissé megnyult; néha másfél méternyire is megnő és 10—16 kg.-ot is nyom. A hátuszója oly hosszú, hogy a hátának legnagyobb részét elfoglalja. A melluszója kissé alul van és a két hasuszója meglehetősen hátul. Farkuszója széles, hatalmas, kissé bevágott. Szája nagy. Fogai kis tühegyekhez hasonlóak, az áldozat megragadására alkalmasak. Szemei rendesek; kopoltyúnyílása nagy. Színe felülről zöldes-kékes s a hasán ezüstfehér színű.

A sekély vizek rémes, de meglehetősen óvatos lakója.

A mint egy branzin megjelenik a láthatáron, minden más hal hanyatthomlok menekül. A legtöbbje kiugrál a vízből, gyönyörű látványban részesítve a nézőt.

A branzin halász már jó előre beszerez csalétekül nagyobbfajta friss szardiniát (*Clupea sardina*). Elkészülve csónakával, a sekély vízre evez és annak a lehető legészélre köti ki a csónakját.

Azután a tengerparti halászatot jellemző flegmával előszedi horgát, lecsavarja a parafáról a vízbe és hagyja ázni.

Közben cigarettára gyújt, az evezőket berakja a csónakba és

lassan körülnéz; végre aztán lehuzza a horgát, szép kerek sorba rakva, mint a köteleket szokás.

Megjegyzendő, hogy a tengeri halászatokra soha nem szoktak vesszőt vagy bármilyen fajta horognyelet használni.

A tengeri horog különben ilyen: van egy négyszögletes, lapos darab parafa, melynek nagysága a horog hosszúságával van arányban. Erre rá van csavarva 6—10—12—20—30—50—60—100—120—150 méter hosszú lószőrfonat, illetve zsinór, a melynek az egyik vége a parafához van erősítve, a másik végén pedig az úgynevezett „fil de spagna“ és azon a horog lóg.

A branzin horgászásához másfél méter (körülbelül 6 drb) fil de spagna, vagy röviden „fila“ kell.

A halász ezután megnézi néhányszor a horgát figyelmesen és kipróbálja még többször, hogy elég hegyes e? Ha a horgot nem találja élesnek, akkor egy órát is köszörül rajta; csak azután fűzi rá a csalit; a mi szintén belekerül egy jó félórába.

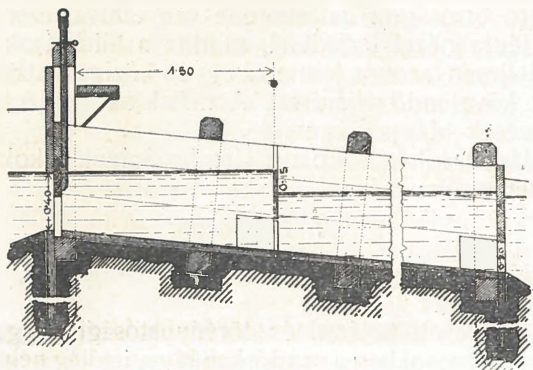
Csalinak egy egész halat (persze kicsit) kell használni; a mibe a horgot úgy kell elrejtetni, hogy az a kis hal fejénél legyen és a fila néhányszor át legyen fűzve annak a testén. Biztonság kedvéért még meg is szokták kötni a filával a hal farkát a tengerészkötések egyikével, mely után nem marad bog, nehogy valamelyik ifjú és tapasztalatlan tengeri süllő nagy hevesen le találja rángatni a csalétekül felrakott puha halat.

Ekkép elkészülve a csalival, a halász lassan feláll és a horgot hatalmas lendülettel 20—30 méternyire veti ki. Azután meg egy jó csomó zsinórt enged utána s hagyja, míg a fenékig ér. Azalatt vigan elszív néhány „hölgyet“.

Egy idő múlva megpróbálja, megfeneklett-e már? Ha nem, tovább füstöl. Ha ellenben tengeri moszatokba akadozik vagy az iszapban surlódik a horog, jelül annak, hogy a fenékre ért, a jobb kezébe fogja az inat, úgy, hogyha valami húzni kezd, csússzék tovább.

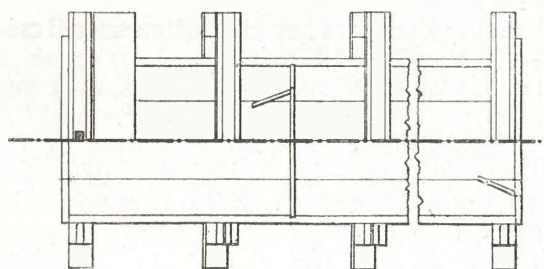
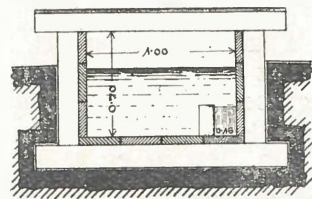
csoportra oszthatjuk: természetes halátersztőkre s mesterségesekre.

A természetes halátersztők alatt értjük azokat a halutakat, a melyeket kedvező viszonyok között, mint a vízfolyás egy kis ágát a partoldalban vezethetünk a felső vízből az alsó vízbe. Ilyen természetes halátersztők létesítésére különösen ott lehet alkalom, a hol a gát helyén a meder keresztmetszéve nem szimmetrikus, hanem a mélység, a sodor, különösen közel esik az egyik parthoz; akkor természetesen a másik part felé

A 3. képen láthatjuk Gerhardt P. szerint szerkezetüket (Fischwege und Fischteiche. Leipzig 1904).

A halátersztőnek szolgáló vályút, a mely természetesen különböző építő anyagból (fából, betonból stb.) lehet, keresztmetszkázat rekeszekre osztja. Ezekben a

3. kép. Halátersztő fából. (Hosszmetszete, keresztmetszete és felülről nézve.)

menedékesen emelkedik a meder. Ha ezen a partoldalon vezetjük ki a vizet a gát felől, akkor a menedékes partoldalban a kellő eséssel vihetjük a gát alá s az így létesített oldalágon juthatnak fel a halak.

A mesterséges halátersztőknek nagyon sokféle formájával próbálkoztak már. A mi viszonyaink között legmegfelelőbbek azok a vályúszerű építmények, a melyeket keresztben lépcsőzetesen rekeszekre osztanak.

rekeszekben bűvönnyílások vannak, a melyeken át a víz egyik rekeszből a másikba jut, viszont a hal pedig felhatolhat azokon egyik rekeszből a másikba. Az egymásután következő bűvönnyílások a vályú ellenkező oldalain vannak, hogy így a lefolyó víz útja hosszabb, áramlása tehát gyengébb legyen. A nyílások felső felén oldaldeszka van, nehogy a lefelé áramló víz az átbűvönnyílások oldalát kapja s a vályú falához nyomja.

Csendesen mulik az idő. A nap közben delelőre jutott és lassan lassan kezd aláérezkedni. A hőség kiállhatatlan. Ilyen meleg a város falai között nem érezhető, ehhez csak a Szahara sivatagján juthat az ember.

A levegő meg sem mozdul. A nap sugarai merőlegesen érik a földet. A tenger szinte forr és az emberről csurog az izzadság.

És a halász csak ül, nagy flegmával tartva a horgot. Arcza belemered a tengerbe, melynek homokos fenekét nézi.

Imitt-amott megjelenik egy parányi halacska, a melyet gyerekes kíváncsiság hajt a csónak felé s kissé oldalt dülve nézi annak gazdáját, aztán megfordul és farkával jobbra-balra csapkodva elillan, közben hol az egyik, hol a másik oldala csillámlik meg.

Végre valami gyöngén, alig érezhetően piszkálja és húzni próbálja a horgot, de minthogy az magától nem megy, otthagyja.

A halász arcza megfeszül. Szeme belemered a vízbe, hol a horga végét gondolja, mintha látni szeretné a halat, mely a csalit bántja, mintha szemével akarná visszaterelni, ha az véletlenül tovább akar állni: de onnan csak a víz ártatlan kéksége ragyog vissza.

Minden izmát megfeszítve, várja a továbbit, vigyázva, nehogy egy ügyetlen mozdulattal elrontson mindent.

A halász újra érzi a gyenge piszkálást, most már kissé erősebben, szóval nem ment el a branzin.

Aztán újra csend.

Végre a hal harmadszor is jelentkezik, de most már megragadja és viszi a horgot. A halász engedi is két-három métert, aztán ha érzi, hogy az áldozat még tartja a horgot, egy hatalmasat ránt vissza.

Ha a hal csak olyan szerencsésen vagy szerencsétlenül, ahogy tetszik, fogja a horgot, hogy az a visszarántásnál kiugrik a szájából, a halász lesheti a sült galambot! Ha azonban megfogódzott, következik a halászat legérdekesebb része.

Az ilyen halászatra a lószőrfontot azért kell használni, mert az átlátszóságánál fogva nem tűnik fel annyira a vízben, mint a másfajta zsinór. De ennek is megvan az a hátránya, hogy a vízben ruganyossá, de egyszersmind gyöngébbé válik. Pedig vékonyra kell készíteni, különben nincsen elérve a cél, hogy a branzin ugyanúgy nyuljon a csalétek után. Ezt a vékony lószőrfontot azonban a hal egy kisebb rántással is elszakítja és ezért a halásznak roppant kell ügyelnie és fárasztani a halat a végkimerülésig.

Hosszú munka után, mely közben folyton attól lehet tartania, hogy a hal leszökik a horogról, végre olyan közelre húzta a branzint, hogy az már láthatja a csónakot.

Most már minden rendben van; a tengeri süllő meg van fogva.

A branzinnak ugyanis az a különös tulajdonsága van, hogy mikor az embert megláthatja, az ijedségtől megdermedve minden ellenkezés nélkül a víz felszínére hagyja magát húzni. Persze imitt-amott vannak kivételek, de az a legnagyobb ritkaság közé tartozik.

A halász a magával tehetetlen halat kiemeli a vízből, hirtelen a kopolytúja alá nyúl és a csónakba dobja. Aztán könnyebbülten sóhajt fel. Az ötkilós darabok már szép példányok. Igaz, hogy tizenhét kilóra is megnőhet, de az 5—6 kilónál nagyobb példányokat horoggal nem is igen lehet fogni.

A fogásnak persze változatai is lehetnek. Megtörténik, hogy a hal minden előzetes piszkálás nélkül fogja a horgot és viszi. Történt, hogy egy kezdő halásznak egy 6¹/₂ kilós hal piszkálta a horgot, az visszarántotta és a hal fogva maradt.

A szardiniával való halászatnak az a hátránya van, hogy miután a szardinia húsát minden hal szereti, gyakran mindenféle kis halak leeszik a csalit, úgyhogy csak a csontváza marad a horgon; a csónakban ülő türelmes halász aztán csodálkozhatik, hogy: „Ma újra nem kap a hal.”

A berendezés méretei már most teljesen a szóban forgó halak nagyságától függnék.

Ha galócza számára készül a haláteresztő, akkor az egyes rekeszek hossza 1·50—2·0 m. legyen, a vályú szélessége 1·0—1·50 m. a víz mélysége 0·40—0·50 m., a búvónyílások mérete $0\cdot15/0\cdot25-0\cdot20/0\cdot30$ m. A legalsó búvónyílás valamivel bővebb mérettel készüljön, mint a többi.

Megállapítva a haláteresztő lejtését, a mi, a mint már jeleztük, 1:8 egész 1:10 között lehet, aszerint határozzuk meg az egyes rekeszek, lépcsők magassági különbségét; így pl. 1:10-hez való lejtőnél 1·50 m. hosszú rekeszeknél 0·15 m. lesz az egyes rekeszekben a víz színének magassági különbsége. A legalsó rekesz s az alsó vízszín közötti különbség lehetőleg kevesebb legyen: 0·10 m.

Apisztrángok számára készülő haláteresztőnél csökkenthetők a fent megadott méretek. A rekeszek hossza 0·8—1·0 m., a vályú szélessége 0·5—0·6 m., a víz mélysége 0·25—0·35 m., a búvónyílások mérete $0\cdot10/0\cdot15-0\cdot15/0\cdot18$ m. lehet, a legalsó ismét bővebb valamivel. A rekeszek közötti vízszín magassági különbsége 0·08—0·10 m., a legalsó rekesz vízszíne s az alsó vízszínek a különbsége pedig 0·05 m.

A haláteresztő tervezésénél már most mindenekelőtt megállapítjuk a gátnál előállani szokott legnagyobb vízszínkülönbséget, ahhoz képest kiszámítjuk, hogy megfelelő lejtés mellett, minő hosszú lesz a haláteresztő, aztán beosztjuk rekeszekre.

A haláteresztő felső küszöbét úgy kell elhelyezni, hogy a haláteresztőbe még a legkisebb vízállásnál is elég mély víz juthasson be. Hogy aztán a vízállás emelkedésével kelletténél több víz ne kerüljön a vályúba, a bebocsátó nyílást állítható zsiliptáblával látjuk el s azzal szabályozzuk a víz befolyását.

A haláteresztő legalsó küszöbét az alsó legkisebb vízszínhez képest helyezzük el oly módon, hogy a vályú rendes vízmélysége mellett a fenn megadott vízszínkülönbség (0·10, illetőleg 0·05 m.) még előálljon.

Ezek a leírt rekeszes haláteresztők azért is czélszerűek, mert aránylag a legkevesebb vizet igénylik. Így a nagyobb típusú számára másodpercenként körülbelül 50 liter, a kisebbmértetű számára pedig 15—25 liter víz elég.

Ha a felső befolyó s alsó kifolyó nyílás megfelelő magas falban van s az oldalfalak is elég magasak, akkor a vízszínek kisebbszerű változásai egyáltalán nem zavarják a haláteresztőben a víz normális áramlását. Az árvizek ellen csak épp azért jó védeni, hogy meg ne rongálódják. Az árvizek egyébként magát a halvándorlást kevésbé akadályozzák, mert olyankor rendszerint kicsiny az alsó s felső vízszín magassági különbsége.

IV. Nagyon fontos dolog, hogy a megépített haláteresztőt figyelemmel kísérjük, vajjon csakugyan járnak-e át rajta halak? A megfigyelés nem könnyű dolog, mert a halak legtöbbszörre éjjel vándorolnak; sok esetben csak a felső nyílás elé rakott varsákkal győződhetünk meg, vajjon jutott-e fel hal. A megfigyelés eredményéhez képest igyekezzünk az esetleg szükséges javításokat megtenni, hogy a szerkezet czéljainak teljesen megfelelő legyen. E téren jutnak szerephez a halászati jogtulajdonosok, a kiknek feladata arra is ügyelni, hogy a haláteresztők közelében halászással a feljutni akaró halakat el ne zavarják.

Mindenesetre igen üdvös dolog volna, ha e téren mentől több hazai tapasztalatot közölhetnénk, a melyek aztán a jövőben előforduló feladatok megoldásának megbízható alapjául szolgálhatnának.

Halászati kihágásoknál hányfokú a fellebbezés?

Irta: **Antalfi Sándor.**

Halászati kihágásoknál gyakran fordul elő, hogy nemcsak a jogkereső fél értelmezi tévesen a fellebbvitelre vonatkozó jogszabályokat, hanem a kihágás elkövetője felett ítélkező rendőri büntető bíró is tévesen alkalmazza a fellebbvitelre érvényes törvényes rendelkezéseket. Ennek egyik oka az, hogy a kihágások nagy részének elbírálása a közigazgatási hatóságok, mint rendőri büntető bíróságok hatáskörébe van utalva, ezért idővel az a téves nézet terjedt el, mintha a kihágások elbírálása teljesen azonos lenne az egyéb közigazgatási tények körül követendő eljárással. A másik ok az idevágó rendelkezések hiányos ismerete.

Halászati kihágásokban eljáró hatóságok fokok szerint a következők:

I. Elsőfokon.

1. Kis- és nagyközségekben a főszolgabíró, illetőleg a szolgabíró.
2. Rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány, ~~illetőleg helyettese~~, ezek akadályoztatása esetén a tanács által e részben megbízott tisztviselő.

II. Másodfokon.

1. Kis- és nagyközségekben és rendezett tanácsú városokban az alispán.
2. Törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács.

III. Harmadfokon.

A földművelésügyi miniszter.

Jól megjegyzendő: *Halászati kihágásoknál mindig kétfokú (tehát miniszterig való) fellebbezésnek van helye.*

Ez az a pont, a hol a jogkereső fél gyakran nem találja meg igazát. A másodfokú fórum ugyanis gyakran vagy alkalmazza az 1901. évi XX. t.-cz. *) 2. §-át, mely szerint: „Az elsőfokúval érdemben egybehangzó másodfokú határozat (intézkedés) ellen fellebbezésnek rendszerint nincs helye”, — vagy alkalmazza a rendőri büntető szabályzat (65,000—1909. belügyminiszteri rendelet) 177. §-át, mely szerint:

„Az elsőfokú ítélet ellen rendszerint kétfokú fellebbezésnek van helye.

Csupán a kiszabott büntetés enyhítése végett nincs helye fellebbezésnek az olyan ítélet ellen, a mely a terheltre egy vagy több kihágás miatt együttvéve elsőfokon öt, másodfokon harmincz koronánál nem nagyobb pénzbüntetést szab ki.“

Ha már most a panaszos belenyugszik a másodfokú ítélet rendszerint azon kitételébe: „..... ezen ítéletem ellen további fellebbezésnek helye nincs“ elvész reá nézve a halászati törvényben foglalt és biztosított fellebbezés joga vagy pedig a rajta esett jogsérelem nem reparáltatik. Mint fenn már említettem, halászati kihágásoknál mindig megilleti a jogkereső felet a harmadfokig való fellebbezés.

Ugyanis a rendőri büntető szabályzat 179. §-a utolsó bekezdése szerint:

„Egyáltalán nincs korlátozva a fellebbezés az oly ítélet ellen, amely ellen a kétfokú fellebbezést a magyar szent korona országainak egész területére kiterjedőleg törvény biztosítja.“

*) A közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről.

A halászati törvény (1888. XIX.) 61. §-a pedig világosan kimondja; „Mindazon esetekben, midőn a fellebbezés magában a törvényben kizárva nincs, fellebbezésnek két egybehangzó határozat ellen is helye van.“

Erre valamely rendőri büntető bírót az ellenvetést teheti, hogy „Lex posterior derogat priori. (Későbbi törvény a korábbi törvény hatályát megszünteti.) Ennél az elvnel fogva pedig, mivel a halászati törvény az 1889-ik évből való, a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről pedig az 1901-ik évből, a fellebbezést illetőleg csakis ez utóbbi az irányadó és jogérvényes.

De erre a feltevésre élénken ráczáfol az 1901. évi XX. t.-cz.-nek a rendőri büntető bírásokról szóló része. Az idézett törvénycikk 22. §-a ugyanis a következőket mondja: A rendőri büntető eljárás egyéb részleteit különös figyelemmel a fellebbezés korlátozására az 1897. XXXIV. t.-cz.*) 28. §-ában nyert felhatalmazás alapján a bel- és igazságügyminiszterek által kiadandó és — tekintet nélkül az egyes törvényekben szabályozott egyes eljárási módokra — a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt összes kihágási ügyekre kiterjedő egységes eljárási szabályzat állapítja meg, melynek keretén belül a tisztviselő közreműködése a közérdek szempontjából igénybe vehető.“ A kihágási ügyekre nézve pedig a rendőri büntető eljárás egységes szabályozása tárgyában kiadott 65,000/1909. sz. belügyminiszteri rendelet az irányadó és érvényes. A fellebbezést 176—177—178—179—180. §-ai tartalmazzák. Fentebb pedig már vázol-
tuk a 177., illetve 179. §-ok rendelkezéseit, melyek alapján a halászati kihágásoknál igenis egészen a harmadfokig, a földművelésügyi miniszterhez van fellebbezésnek helye.

Uj anyag a rothadó szennyvizek tisztítására.

A Verein beratender Ingenieure ezévi lipcei nagygyűlésén *Kiesswetter dr.* (Königsberg i. Pr.) egy új anyagot ismertetett, mely *kolacit* néven kerül forgalomba s állítólag meglepő kémiai és mechanikai irányú tisztító hatása van. Bevezetőleg megemlíttette az előadó, hogy a szennyvíztisztítás őshazája Angliá, a hol már 1875-ben is állandó bizottság volt megbízva az élővizek folytonos felügyeletével. A *Board of Health* 1857. évi jelentése elmondja, hogy a kémiai tisztítóanyagok csak mint ülepítőszer hatnak s hogy ugyanezt a hatást a szedimentációval is elérhetjük. Mint kémiai tisztítóanyag a mész, az alumíniumszulfát, keserűsítő és szén jöhet tekintetbe. Azonban teljes szennyvíztisztítást sem mechanikai, sem kémiai úton nem érhetünk el, csak talajszűrés útján. Ez a nézet (városi szennyvizekre nézve) még ma is helyes. Ha szűrőterülettel rendelkezünk, a talajszűrés a legjobb szennyvíztisztítás. Erre azonban egyre kevesebb a lehetőség; a talajarak egyre emelkednek, a folyton szaporodó szennyvízmennyiségek pedig egyre nagyobb szűrőterületet igényelnének. Ez az oka annak, hogy a városok is újabban egyre jobban érdeklődnek a kémiai úton való szennyvíztisztítás iránt. Ilyen irányban rengeteg kísérletet végeztek. Angliában a legképzeltetlenebb módszerekkel is megpróbálkoztak s a legtöbb angol város rendelkezik többféle próbateleppel mechanikai és kémiai irányú szennyvíztisztítás céljából. Azonban a kémiai tisztítóanyagok igen költségeseknek bizonyultak s ehhez járult még az is, hogy nem

*) A bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről.

rendelkezünk oly eszközökkel, a melyek az utólagos rothadást elhárítanák, úgy hogy végül ismét csak a régi ülepítőmedencékhez térnek vissza. A kémiai tisztító eljárásoknak eleinte Németországban is kevés híruk volt; Frankfurt, Wiesbaden, Leipzig és Stuttgart városok érdeme, hogy az első idevágó eljárásokat gyakorlatilag kipróbálták. Újabban a szénkásás eljárás látszik ismét jelentőséget nyerni; ez azonban csak ott használható, a hol a barnaszén igen olcsó, különben az eljárás igen költséges. A legtöbb nehézséget a szennyvíztisztítás terén a cukorgyárak, szesz-, élesztő-, keményítő- és sörgyárak, valamint tejfeldolgozó üzemek szennyvizei okozták, melyek le nem szűrhető, könnyen rothadó szerves anyagokat tartalmaznak.

Rövid idő óta a *Chemische Fabrik Griesheim Elektron* gyár *Kolacit* néven új tisztítóanyagot hoz forgalomba, melynek összetételét és a tisztítás egész kémizmusát azonban a gyár titokban tartja. Az előadó kísérletei során a kolacit kitűnően bevált. A tejgazdaságok, sörfőzők és margaringyárak szennyvizei a kolacit-szűrőtelepről színtelenül folynak le és többé nem rothadnak, heteken át napfényen való eltartásnál sem. A tisztítás egyik feltétele, hogy a tisztítandó szennyvíz összetétele ingadozásait pontosan ismerjük, mert a szükséges tisztítóanyagot az oldott anyagok mennyiségéhez kell szabnunk s alaposan el kell kevernünk. A leülepedő iszap jól sajtolt, elég állandó s nagy nitrogéntartalmánál fogva jó műtrágyának látszik. A kolacit kivált a tejsavtartalmú szennyvizek tisztítására alkalmas; mésszel együtt a tejsavbaktériumokat előli. A papírgyárak szennyvizeinek tisztítása is sikerül a kolacittal. A tisztítóberendezés költségei gyorsan amortizálhatók s az üzem nem kerül semmibe. A kolacit legtöbbször méssz hozzáadása nélkül használható; a vele kezelt iszapok és fekáliák szűrő-sajtókban pár perc alatt 35—40% víztartalomig vízteleníthetők vagy centrífugálhatók.

A kolacit ezek szerint nagyon titokzatos és sok tekintetben csodálatos hatású anyag volna. Kérdés, hogy a szakszerű fölülvizsgálat és ellenőrző kísérletek mit fognak igazolni e különös és meglepő hatásokból, mert ha mindez valóban bizonyulna, a legnagyobb örömmel kellene üdvözölnünk, mivel így remélhetnők, hogy folyóvizeinktől sikerül távortartanunk a sok bűzös, rothadó és ártalmas szennyezőanyagot. Félünk azonban tőle, hogy az alapos fölülvizsgálat után a sok szer tulajdonoságból, mint az már annyi hasonló csodaszerezrel megtörtént, a jóhangzású névnel egyéb alig fog megmaradni.

H. Gy.

Tájékoztató

az édesvízi halászatról és halgazdaságról.

Irta: **Répássy Miklós.**

(Folytatás.)

A tavak műszaki berendezésére vonatkozólag a következőket kell megjegyeznünk:

A pisztrángos tavakat is csak gátak segítségével állítsuk elő, sohasem leásással. Az egészséges termő talaj nem csak a kis hal táplálékának forrása, hanem a nagy számára is fogyasztani való; ezt a természetes táplálékot pedig semmi mással nem lehet pótolni. A tófenék erőben tartására, a halak könnyű lehalászására szükséges a tavak időnkint való lecsapolása is, ezért azok építésénél erre gondolni kell.

A víz bevezetésénél, részint a halak visszatartása céljából, részint, hogy az úszó gáz a tavaktól távol tartsuk, rostély kell alkalmaznunk. A bő vízü táplálás mellett a

rostélyoknak nagy felületűeknek kell lenniök s olyanoknak, hogy egykönnyen el ne duguljanak.

A tavak vízzel való ellátása lehetőleg úgy történjék, hogy a víz a tóba bukják s így levegőt ragadjon magával. Az elég magasan vezetett tápláló árokból egyszerűen oldalt nyúló deszka-vályúkon vezethetjük a vizet; a vályúban a víz folyása tolotáblával szabályozható vagy teljesen el is zárható. A vályú végén a fenékeszkát jó megnyújtani 20—30 cm.-re s a végét kereken lekanyarítani: így a víz harangszerűen szétterjedve bukik róla le s annál több levegőt ragad magával.

Hogy lehetőleg minden tavat külön, egymástól függetlenül kell tudni friss vízzel ellátni s le is csapolni, ez itt szinte magától értetődő.

A tavak lecsapolására itt is a barátságosabbak.

A zsilipek rostélyát esetleg félhenger alakban kosárszerűleg is alkalmazhatjuk, hogy nagyobb átfolyó felülete legyen a víznek. Rúdra erősített kefével gyakran kell végigtisztítani.

Rostélynak átlukgatott, vagy hosszúkás nyílásokkal áttört cinkbádoggal igen alkalmas; a rozsdásodás ellen aszfaltlakkal vonjuk be.

Az árvíz ellen — rendszeren nagy esésű hegyi patakokról lévén szó — legjobb úgy védekezni, hogy a patak folyását szabadon meghagyjuk s a tavakat oldalt, védett helyen készítjük. A vízkivételi művel könnyű a tavakba jutó vízmennyiséget szabályozni.

A pisztrángos tavak általában oly mélyek s oly erős rajtuk a víz átáramlása, hogy a halak bennük egészen jól áttelehetnek, külön teleteltő tavakra tehát nincs szükség. Az ivadéktavak kivételével a nagyobb halak számára való tavaknak télen át szárazon való tartása nem is bír oly fontossággal, mint azt a pontyos tavaknál hangsúlyoztuk, a hol ez volt a tápláléktermelés egyik főfeltétele; az őszkor lehalászott ivadékok egyenesen beteszik a nekik szánt tóba, a melyben télen át s aztán nyáron is bent maradnak. A tavak fenekét gyakran kell azonban tisztogatni, különösen dúsabb etetésnél. Alaposabb felújítás céljából felváltva lehet egy-egy tavat télen át szárazon tartani.

A pisztráng télen sem pihenvén, etetni kell akkor is. Természetes, hogy sokkal kevesebb táplálékra van ilyenkor szüksége, mint nyáron; nem is gyarapszik télen, csak éppen hogy súlyban marad.

A pisztráng hízalása. Második év tavaszán szokás a pisztráng hízalását kezdeni.

A hízaló tavak túlságosan nagyok sohase legyenek; inkább több tavunk legyen, mert így sokkal inkább kezünk ügyében van egy-egy tó. Az egy kat. holdnyi pisztrángos tó már igen nagy.

Hogy egy-egy tóba hány darab halat tegyünk az osztályozott egynyaras ivadékból, az lényegében függ a tavon átáramló friss víz mennyiségétől s attól, hogy mennyi táplálékkal vagyunk képesek halainkat ellátni. Mentől sűrűbb a tavak benépesítése, mentől bőségesebb az etetés, annál gyakrabban kell a tavat tisztogatni s télen át szárazon tartani, hogy a fenéken felgyülemlő rothadó anyag káros hatását elveszítse.

Nagyon ügyeljünk pedig általában arra, hogy az etetésnél mindig csak annyi eledelt adjunk a vízbe, a mennyit a halak megesznek. Különösen figyelembe veendő, hogy a pisztráng étvágya is a víz hőfoka szerint változik; legnagyobb 10—14° R.-nál. Ha tehát ennél hidegebb vagy melegebb a víz, apaszszuk az adagokat.

(Folyt. köv.)

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdések.

12. Mi a feltétele annak, hogy valamely állandóan vízzel borított terület (holtmeder vagy természetes tó) zárt vízzel nyilvánítható legyen? Nyílt vizeken van-e olyan törvényszerű általános tilalom az évnél bizonyos szakában, a mikor bármiféle halra bármiféle eszközzel tilos halászni?

G. T.

Feleletek.

12. A halászati törvény különbséget tesz az ú. n. nyílt és zárt vizek között. Zárt vizek minősíti a mesterséges halastavakon kívül még az olyan vízterületeket, a melyeknek partja kizárólag egy tulajdonosé (egyetlen birtokosé vagy pedig több birtokos osztatlan tulajdona) és emellett más halat-tartó vizekkel még időszakosan sincsenek oly összeköttetésben, hogy a halak az egyikből a másikba átmehetnek; a zárt vízzel nyilvánításnak tehát egyik feltétele az osztatlanság, a másik feltétele pedig a más vizektől való különállás. Zárt vizekben a halászat teljesen szabadon űzhető, minden korlátozás nélkül.

Minden más vizet a nyílt vizek csoportjába sorol a törvény, a hol már az összes rendőri természetű törvényes intézkedések szigorúan betartandók; de általános halászati tilalmat a törvény itt sem rendel. A tilalmi időszakot (18. és 21. §.) és a kifogható halak legkisebb mértékét (20. és 21. §.) ugyanis az egyes halfajták szerint állapítja meg; az egyéb tilalmak (23. és 62—66. §.) közül pedig főként az éjjeli halászat a legkárosabb. Fontos tudni azt is, hogy ha a halászati kihágás miatt folyamatba tett eljárás keretében a kifogott halak (darabszám, súly, esetleg nagyság is) fajok szerint meg nem állapíthatnak, akkor a törvény 63. §-a alapján büntetés ki nem szabható. (48,574/94. F. M. sz.)

Ezzel összefüggésben megjegyezzük, hogy a törvény 28. §-a értelmében: aki a tilalmi idő beállta előtt fogott vagy zárt vizekből származó halakat vagy rákot a tilalmi idő alatt szállít vagy elad, tartozik származásukat s a befogási időt minden egyes esetben a község előljárástól kiállított bizonyítvánnyal igazolni.

Nyílt vizeken a jogtulajdonosokból alakult társulatok azonban elhatározhatják az általános tilalmat is, a társulati üzemtervben megállapítandó időszakokra terjedőleg és igen természetesen a törvényben megszabottnál egyéb tekintetben is szigorúbb tilalmakat írhatnak elő miniszteri jóváhagyás mellett.

Az így megállapított üzemterv rendelkezései ellen vétők aztán a halászati törvény végrehajtása tárgyában kiadott 5000/889. sz. F. M. rendelet 22. §-a értelmében esetről-esetre 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendők.

(—gh.)

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

A Szolnokvidéki alsótiszai halászati társulat f. évi augusztus hó 28-án tartotta rendes évi közgyűlését Szolnokon Neppel Ferencz elnökle alatt. Az igazgatói jelentés szerint igen jól sikerült a földmívelési kormánytól államsegélyként kapott két millió fogasúllóikra kiköltése, míg a halak természetes ívása kevésbé volt eredményes. A tavaszi áradás után a lecsapolhatatlan kiöntésekben és kubikgödörökben visszamaradt mintegy 4—5 q halivadékokat a társulat lehalásztatta s az anyamederbe visszahelyeztette. A társulati vízterületnek őrzését az ármentesítő társulat gátórein kívül a községi rendőrök és mezőőrök is teljesítették és ezen szolgálatukért 315 K jutalomban részesültek. Az általános halászati tilalom ellenőrzésére a legszélesebb körű intézkedések megtörténtek. A lefolyt évben 2 feljelentés történt halászati kihágás címén. A társulat bevétele 1502·10 K, kiadása pedig 1202·27 K volt, úgy hogy a társulat vagyona 299·83 K. A jövő évi költségeket 7460·08 K-val irányozták elő s ehhez képest a tagok évi járulékat kat. holdanként 15 fillérben állapították meg. Ezután még néhány adminisztratív jellegű kérdést intéztek el. k.

A Varrasúr-negyedi halászati társulat f. évi augusztus hó 29-én tartotta Tarnócson Ajtics Horváth Dezső elnökle alatt

rendes évi közgyűlését. Az igazgatói jelentés szerint a társulat a lefolyt évben is kapott állami támogatásként 1.000.000 drb fogassüllőikrárt és 1000 drb tenyészrákot a földművelésügyi kormánytól, melyeket a szeredi és ónyí holtágakban helyezték ki. Az ikrák kiköltése sikerült. A társulat vízterületeinek őrzésére 5 halórt alkalmazott. Halászati kihágás címén 11 feljelentés történt, az eljárások folyamatban vannak. A múlt évi számadások szerint 4562,28 K bevétel szemben 2682,52 K kiadás merült fel, úgy hogy a társulat vagyonát 1879,76 K képezi. A jövő évi költségeket 240 K-val irányozták elő s ehhez képest a tagok évi járulékát 15 fillérben állapították meg kat. holdanként. k.

A Zentavidéki halászati társulat autonomiáját a m. kir. földművelésügyi miniszter 31237/1913. sz. rendeletével felfüggesztette és a hatósági kényszerbeadásként elrendelte. Ennek alapján Bács-bodrog vármegye alispánja f. évi szeptember hó 2-ára Zentára értekezletet hívott össze, melyen a halásatról szóló 1888. évi XIX. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott rendelet 60. §. alapján az érdekeltek kívánságait meghallgatta. A társulat kötelékébe tartozó vízterületet 6 bérleti szakaszra osztva fogják értékesíteni; mint értesülünk, a hatósági árverést még e hó folyamán meg is tartják. k.

VEGYESEK.

A VI. nemzetközi halászati kongresszust f. évi augusztus 18—21-én tartották meg Ostendeban.

A kongresszus tárgysorozatában, a helynek megfelelően, túlnyomóan a tengeri halászat volt képviselve, ámbar számos értekezés vonatkozott az édesvízi halászatra is. Különösen beható tárgyalás alá került az édesvizeknek az ipari s más gazdasági telepek által való szennyezések ellen való védekezések módjai. Fel-tűnést keltett Oroszországban a kecsge mesterséges tenyésztése terén elért eredményeket ismertető előadás stb.

Az egyébként elég gazdag tárgysorozatban azonban, a mint azt maga a helyi szaklap: „La Belgique Maritime et Coloniale” (1913 33. sz.) is megjegyzi, több kérdés nem volt *nemzetközi* nézőpontból való tárgyalásra alkalmas, hanem inkább csak helyi érdekű.

A két év múlva tartandó újabb kongresszus helyéül Spanyolországot jelölték meg.

Tengeri halászat. „A Tenger” f. évi július-augusztus füzetében olvassuk az alábbi érdekes hírt:

Az Adriai tengerhajózási r.-t. palotájában július 26-án délelőtt alakult meg a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Susáki Tengerparti Bank és Takarékpénztár égisze alatt a *Nekton* első tengerparti halászati, halértékesítő és bárkaépítő r.-t., a mely a fiumei és magyarhorvát tengerparti nagyobb halászati vállalatokat magában egyesíti. A közgyűlés, a melyen *Hegedűs Loránt* dr. orsz. képviselő, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ügyvivő igazgatója elnökölt, a társaság alaptőkéjét 840.000 koronában állapította meg. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottsági tagok megválasztása után tudomásul vették, hogy a társaság 18 drb motoros hajót és megfelelő számú bárkát szerzett meg és nemcsak fiumei és adriai halászat szervezésére és a városoknak hallal való ellátására vállalkozik, hanem célja az adriai tengeri halat Budapesten és a többi magyar városokban fogyasztásra vinni. Az új társaság a zurkovói öbölben nagyobb közterületet vásárolt meg, a melyen konzervgyárat, bárkaépítő telepet és csuzdát létesít.

A cukorgyári szennyvizek tisztítása az új porosz vízjogi törvény szigorú intézkedései folytán nagy gondokat okoz a német cukorgyáraknak. A Verein der Deutschen Zucker Industrie már néhány évvel ezelőtt bizottságot küldött ki a cukorgyári szennyvizek tisztítására alkalmas eljárások hasznavehetőségének megvizsgálására, mely bizottság az ugyanezen földadattal megbízott állami bizottsággal karöltve végezte tanulmányait. Évek során át számos cukorgyárban a legkülönfélébb szennyvíztisztító eljárásokat vizsgálatnak vetették alá s munkálatainak befejeztével a bizottság legközelebb eddigi összes tevékenységét felölelő jelentést fog kiadni. A jelentést, mely remélhetőleg végre teljesen tiszta képet fog nyújtani a cukorgyári szennyvizek tisztíthatóságáról s az ajánlott különféle eljárások üzemi értékéről, módunkban lesz annak idején főbb vonásaiban ismertetni

H. Gy.

A czethalak némelyek szerint nagyon megfogytak; ezzel szemben azonban tény, hogy a czethalászó társaságok az utolsó időben nagyon megsaporodtak s jó nyereséggel dolgoznak. E látszólagos ellenmondásnak az a magyarázata, hogy a czethal tényleg megfogyott a föld *északi* tengereiben, a hol pl. Norvégia északi partjain tilalmat is rendeltek el az állatok fogására. Böven van azonban czethal a *déli* földgömb tengereiben s a fent említett társaságok legfőképpen itt dolgoznak. Az 1906. évben az északi földgömbi halászat eredménye 47.000 hordó halzsír volt, míg a délié csak 4000; az 1911. évben azonban északon már leszállt a mennyiség 38.000 hordóra, a délin ellenben felszökött 306.000 hordóra. Csak Norvégiában magában 60 czethalászó társaság székel; ezeken kívül nincs csak még 7 társaság Délafrikában, Délamerikában és Északamerikában. A társaságok befektetett tőkéje közel 50 millió korona; egyesek 100% osztalékot is fizetnek. A norvég 60 társaság közül csak 15 dolgozik, az északi Atlanti-tengerben, míg a többi a déli vizeken; az utóbbiak egyike sem fizet 25%-nál kevesebb osztalékot.

A legjobb minőségű, illetőleg a legtöbb halolajat adja a grönlandi czet. Az állatok feldolgozása a vizen úszó, e végre készített járműveken történik.

Osztrega édesvízben. Algier partján közel Oran mellett egyik folyó torkolatát egy homokzátony lassanként annyira elzárta, hogy e torkolati rész sósvize csaknem teljesen édesvízzé alakult át. Megfigyelték e változás idején az ottani osztrega telepeket s két esztendő alatt azt találták, hogy az öregebb példányok elpusztultak ugyan, de a fiatalabbak alkalmazkodtak az édesvízhez s nem csak megéltek abban, de szaporítottak is és az új nemzedék rendkívül gyorsan fejlődött. Csakhogy az édesvízi osztrega íze egyáltalán nem kielégítő, sőt csaknem kellemetlennek mondható. Ez a magyarázata aztán annak, hogy az igazi osztrega innyenczek nagyon jól meg tudják különböztetni a szabad, sóban dús Óceán partjain tenyésző osztregát pl. a jóval csekélyebb sótartalmú német Északi-tenger partján nőtt osztregától.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

M. D. Fiume. A dolog rendben van. Az egyik közleményt már hozzuk is.

P. B. Budapest. A rákról szóló cikket mi is olvastuk. Igaz, hogy szakszempontról lehetne abban kifogásolni valót találni, de hát örvendünk kell, hogy nagyobb napilapjaink egyáltalán tárgyalnak ilyen kérdéseket. A kit a dolog közelebről érdekel, az kíváltképpen a cikk végén említett s ajánlott hivatalhoz fordul (Halászati Felügyelőség), úgy is megkapja a kellő szakszerű útbaigazítást.

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsa élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, es. és kir. udvari szállító **BUDAPEST**, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24.

Kitünő, szapora, olcsó haltakarmány!

Ne ad'uk többet pénzünket a külföldnek, hanem vásároljunk itthon! Bármilyen mennyiséget, konkurens árakon, szállíthatok azonnal! Ajánlom Ausztriában már is igen jól bevezetett haltakarmányfőleségeimet, ú. m.: **száritott és darált húst Korongokba préselve**, nem tévesztendő össze holmi döngöktől származó kiegészített szappangyári hulladékkal! A halak általában mind igen szeretik, nagyon tápláló és a mi a fő nagyon szapora. **100 kiló 32 K. Törmelék-rizs 100 kiló 25 K; rizsliszt 100 kiló 18 K**, továbbá hámozott borsótöredék, **vérlist, csontlist** stb. sokkal olcsóbb, mint bárhol is! Miután az árak igen váltakoznak, azért igen ajánlom tisztelt vevőimnek, hogy a szükséges mennyiség felemlítésével tőlem árajánlatot kérjenek az áru lekötése czéljából! Kívánatra szállítom a **száritott halakból készített listet** is! **A TURUL fűlesztő** (főző) mesésen vált be fenti takarmányok elkészítésénél. Minden racionálisan kezelt halgazdaságban kell, hogy meg legyen! Kapható különböző nagyságokban, leírást igen szívesen küldünk költségvetéssel egyetemben. **A VIDRA** a halgazdaság réme, mesésen vonzódik a kitett törhöz, ha azt **Storc**z udv. vadász csalijával kezeltük. **Egy doboz 2 K.** — A hazai halgazdaságok szíves pártolását kéri:

WIRKER J. Őrangyal gyógyszerháza és laboratóriuma erdő- és mezőgazdasági kártékonyok ellen

Rákoskeresztúr

Budapest mellett. :: József Főhercege őfensége udv. szállítója.

A gróf Pongrácz-féle uradalom haltenyésztésének kezelősége Karasznyárban (posta Trencsén-Várna) szállít megégyezés szerinti árban **tenyésztési czélra**

közönséges és szivárványpisztrángot, valamint **Salmo Fontinalis-t** (Bachsaibling).

Pallini báró INKEY PÁL iharosi tógazdaságában

kiválóan szép 2—3-nyaras pontyok, igen szép 1-nyaras pontyok, anyapontyok, süllők, amerikai törpeharcsák, compók és naphalak kaphatók tenyésztés céljaira, valamint megtermékenyített süllőikrák is.

➡ Árjegyzéket kívánatra szívesen küldünk. ➡

Vasúti állomás: Csurgó vagy Nagykanizsa. Posta és távírda: Iharosberény.

CHEMISCHE FABRIK SCHLUTUP

Dr. Max Stern
Schlutup, bei Lübeck.

A Kitünően bevált

I-a SCHLUTUPI HALLISZT
egyedüli készítője.

Rendkívül nagy **halhúsgyarapodás** mellett. Feltünő jó eredmények **pontyoknál**, czompóval való vegyes benépesítés mellett, valamint **pisztrángoknál**, különösen **zsenge ivadék- és növendékhalaknál.** :: :: ::

HALGAZDASÁGHOZ VALÓ ESZKÖZÖK: PISZTRÁNGIKRA-

KÖLTŐEDÉNYEK, halivadékszallítóedények, **AQUARIUMOK**

stb. készítésében specialista. ➡ Az országos halászati felügyelőség szállítója.

LAMMEL FERENCZ, bádagos- és szerelőmester, Budapest, VIII., József-utca 17. sz.

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd.

Sürgönczím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasútiállomás: Kiskorpád.

Őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított **wittingau**i pontyot és anyapontyot, bajorországi **aischgründi** 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllöt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

➡ A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel. ➡

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd és dr. Hirsch Alfréd Budapest, Klotild-palota.